

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI TÝMU Č. 10 PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ZA ROK 2019

Vedoucí týmu: Ing. Jan Valentin, Ph.D.
Tajemník týmu: Ing. Petr Svoboda

1. Poslání a charakteristika týmu

Tým č. 10 pro životní prostředí je průřezovým týmem. V rámci činnosti týmu se snažíme reflektovat zvyšující se environmentální požadavky na přípravu, realizaci a opravy či rekonstrukce staveb s respektováním zásad ochrany životního prostředí, jakož i hledisek optimalizace využití přírodních zdrojů, podpory národní politiky a strategie využívání druhotných surovin a rozvoj tomu odpovídajících technologií. Již v roce 2017 byla oddělena problematika BOZP, vytvořily se tak 2 odborné týmy (tým č. 10 pro ŽP a tým č. 11 pro BOZP). Program je možné lépe přizpůsobit členům obou odborných týmů a motivovat je k podpoře aktivit, které jsou týmy iniciovány. V roce 2019 v oblasti environmentálních problematik pokračovala velice dobrá spolupráce s rozhodujícími ministerstvy, především s MPO a MŽP, a to při dokončení a objasňování vyhlášky ke zpřesnění podmínek pro využívání znovuzískané asfaltové směsi. Současně byla zahájena diskuze k budoucím vyhláškami pro betonové a směsné stavební recykláty a odpadní zeminy.

2. Uskutečněná jednání

V roce 2019 se oficiální jednání týmu uskutečnilo 20. 5. 2019 v Praze a 9. 9. 2019 rovněž v Praze.

Datum porady	Místo konání / u firmy	Počet účastníků
20. 5. 2019	Sdružení pro výstavbu silnic	9 + 2 hosté
9. 9. 2019	Sdružení pro výstavbu silnic	10

Současně se někteří členové týmu, kteří se aktivně zapojili do práce odborné skupiny k vyhlášce č. 130/2019 Sb., pravidelně scházeli, vyjadřovali se k vznikajícím problematikám a výkladu vyhlášky, návrhu dodatečných metodik a k oblasti provádění vzorkování a chromatografických zkoušek stanovení PAU, a to včetně podpory odborných akcí pořádaných např. organizací Forsapi (RNDr. P. Kohout). Kontinuálně též probíhala komunikace s MPO a především s MŽP.

3. Členská základna týmu

Oproti předchozím rokům je přece jen vnímána problematika týkající ŽP členy Sdružení pro výstavbu silnic vážněji, než tomu bylo dříve, několik členů týmu se sešlo opakovaně v rámci připomínkování a následného výkladu vyhlášky týkající se asfaltového recyklátu.

4. Související pracovní jednání

V souvislosti s činností týmu se Ing. J. Valentin, Ph.D., nebo Ing. Jiří Fiedler zúčastňovali pravidelného jednání komise HS(E) při EAPA. Uskutečnila se rovněž 2 jednání pracovní skupiny MPO k připravované vyhlášce k opětovnému použití stavebních materiálů. Současně probíhal monitoring aktivit iniciovaných ČAS a věnující se Katalogu pro využití stavebních a demoličních odpadů zpět do staveb. Tajemník týmu se zúčastnil aktivit pracovní skupiny CEN/TC 227, ve které je sledována činnost technických komisí zaměřených na problematiku životního prostředí (především CEN/TC 350 a 351). CEN/TC 227/WG 6 se sešla dne 1. listopadu 2018. Byl odsouhlasen konečný návrh základních pravidel (Core rules) pro asfaltové směsi s několika drobnými požadovanými vysvětleními.

Tento dokument byl postoupen pro CEN Inquiry. Norma byla vypracována v souladu s novou revidovanou normou EN 15804 pr A2, která je určena pro FV.

Diskutovány byly otázky týkající se Nebezpečných látek (RDS). TC 154 WG 13 připravuje metodiku pro vzorkování a zkoušení k TS 16637 části 1 až 3. TC 227 bude muset řešit také tuto problematiku.

Na posledním jednání CAG TC 227 bylo dohodnuto, že TC 227 WG 6 připraví návrh obecných pokynů pro odběr vzorků a přípravu vzorků pro všechny produkty, na které se vztahuje TC 227.

Metodiky by měly zahrnovat:

Asfaltové směsi podle EN 13108, nátěry podle EN 12271, kalové vrstvy podle EN 12273, nestmelené směsi podle EN 13285, směsi stmelené hydraulickými pojivy podle EN 14227. Ne všechny tyto normy jsou harmonizovány, ale pravděpodobně v budoucnu budou.

Hlavní důraz bude kladen na vyluhování do podzemních vod. TC 227 stále zastává názor, že většina silničních materiálů je zabudována v konstrukci, a proto vyluhování prakticky nenastává.

Stále však platí, že TC 227 musí poskytnout informace o zkoušení RDS u materiálů, které mohou přicházet na trh. Požadavky na hodnocení RDS jsou v mandátu (M / 124).

Vzhledem k různorodosti materiálů v rámci TC 227, a protože míra vylohovatelności může záviset na přípravě vzorku (například na hustotě zhuštěného materiálu), je vhodné popsat, jak by měly být vzorky odebírány a připraveny pro zkoušení.

5. Výsledek činnosti v roce 2019

Předpokladem úspěchu byla nutnost upravit způsoby nakládání se znovuzískanou asfaltovou směsí z vozovek. Zlepšení podmínek využívání znovuzískané asfaltové směsi umožnila nová vyhláška, kterou se stanoví kritéria, při jejichž splnění je znovuzískaná asfaltová směs vedlejším produktem nebo přestává být odpadem, a kritéria, při jejichž splnění asfaltová směs vyrobená z odpadní znovuzískané asfaltové směsi přestává být odpadem.

Je nyní možné přistupovat ke znovuzískané asfaltové směsi režimem vedlejšího produktu nebo kritérii konce odpadu. Vychází se ze zařazení do jakostní třídy podle celkového množství polyaromatických uhlovodíků (viz tabulka 1).

Návazně na vyhlášku byl v roce 2019 dokončen návrh národní normy ČSN 73 6141 Požadavky na R-materiál určený do asfaltových směsí. Norma bude odevzdána agentuře ČAS počátkem roku 2020, o počátku platnosti bude ještě rozhodnuto.

Byly podány také informace z HSE komise EAPA. Byla diskutována především problematika hygienických limitů a expozic na pracovníky při pokládce asfaltových směsí. Toto téma bude nutné do budoucna diskutovat i v České republice.

6. Informační zdroje a spolupráce s jinými institucemi

5.1. informační zdroje – např. EAPA, CEN, ÚNMZ, ČAS, MŽP, ČIŽP, MPO, Státní zdravotní ústav, výrobci materiálů,

5.2. spolupráce s jinými institucemi – VUT v Brně, ČVUT v Praze a další.

7. Program činnosti na rok 2020, předpokládané termíny jednání

V nadcházejícím roce by se činnost týmu měla zaměřit na následující témata:

- jednání a konzultace s investorskými organizacemi ke zkušenostem a dalšímu zdokonalování systému v klasifikaci a zkoušení znovuzískané asfaltové směsi v praxi,
- návaznosti vyhlášky č. 130/2019 Sb. na předpisy, jako je TP 150 a TP 208, včetně iniciace a spolupráce při jejich revizi,
- pokračování zpracování vyhlášek pro další oblasti – betony a zeminy k druhotným materiálům vznikajícím při stavbě a rekonstrukcích pozemních komunikací (návazně na to i revize TP 210),
- součinnost při dokončení národní normy pro R-materiál,
- podpora při přípravě a připomínkování normy na betony s obsahem betonových recyklátů (spolupráce s Českou betonářskou společností a s Kloknerovým ústavem ČVUT v Praze),
- sledování a informace o zkušebních úsecích, kde se aplikují buď vedlejší produkty (strusky, popílky, spalovenské škváry apod.), nebo se uplatní vysoké podíly asfaltového R-materiálu,
- informace o realizaci projektů TA ČR a MPO TRIO zaměřených na technologie šetrné k ŽP, a to včetně případných národních center kompetence v oblasti odpadového a oběhového hospodářství,
- sledování problematiky uplatňování zkoušek nebezpečných přísad v rámci revizí norem na výrobky pro stavbu vozovek,
- sledování a připomínkování dokumentů vznikajících v rámci činnosti EAPA a její komise HSE,
- iniciace a realizace projektů zaměřených na efektivnější využívání přírodních zdrojů,

- průběžné sledování vývoje situace v oblasti EIA,
- monitoring v oblasti zeleného zadávání a případná iniciace možného využívání tohoto moderního nástroje v podmínkách českého silničního hospodářství.

Zpracovali: Ing. Jan Valentin, Ph.D., vedoucí týmu
Ing. Petr Svoboda, tajemník týmu

V Praze dne 15. 3. 2020